

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 652  
van **KATRIEN SCHRYVERS**  
datum: 6 augustus 2018

---

aan **JO VANDEURZEN**  
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

---

*Flexibele kinderopvang - Stand van zaken (2)*

Opvang van baby's en peuters is in de eerste plaats bedoeld om ouders die uit werken gaan te ondersteunen. Maar soms is er ook nood aan meer flexibele, snel beschikbare opvang, zoals wanneer werkloze ouders plots werk vinden of een opleiding kunnen starten met het oog op werk. Ook is er vraag naar opvang op atypische uren of feestdagen, in het bijzonder voor ouders die werken als zelfstandige of met een wisselend werkschema, of wanneer het netwerk van de ouder veeleer beperkt is.

Reeds in maart 2018 kondigde de minister extra middelen en een regelgevend kader aan voor flexibele kinderopvang.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 440 van 10 april 2018 lijst de minister een aantal struikelblokken op die er waren bij flexibele opvang. Zo moet flexibele opvang meer zijn dan een halfuur extra openingstijd. Ouders ervaren extra openingsdagen van de organisatoren, boven de 220 verplichte openingsdagen, niet als flexibele opvang. En ten slotte heeft de sector zelf het moeilijk met de decretale beperking dat er nooit meer kinderen tegelijkertijd aanwezig mogen zijn in de kinderopvanglocatie dan het aantal vergunde kinderopvangplaatsen. Dat legt een zware druk op de flexibiliteit van het opnamebeleid, wat dan weer gevolgen heeft voor de economische/sociale functie van kinderopvang. Ook heeft deze regeling financiële consequenties voor de organisator.

Een nieuwe regelgeving werd uitgewerkt door Kind en Gezin, en in een persbericht van 24 juli 2018 kondigt de minister de nieuwe subsidieregelgeving voor flexibele opvang en voor het lokaal loket aan. Er is in extra middelen voorzien: 1,136 miljoen euro voor 100 dringende opvangplaatsen; 1,640 miljoen euro voor opvang op ruime openingsmomenten in de groepsopvang en 1 miljoen euro voor de lokale verankering van het lokaal loket kinderopvang. Dit moet een uitbreiding en de toegankelijkheid van het aanbod mogelijk maken in de loop van 2019.

1. Kan de minister meer toelichting geven bij de verruiming van de mogelijkheden voor flexibele opvang?
2. Op welke manier werden heel concreet de in mijn schriftelijke vraag nr. 440 aangehaalde struikelblokken weggewerkt?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 652 van 6 augustus 2018

van **KATRIEN SCHRYVERS**

---

1. Het toekomstig aanbod flexibele opvang bestaat uit een tweedelig concept:

a) Aanpassen en uitbreiden van het aanbod.

- Een aanbod op ruimere openingsmomenten.

De organisator groepsopvang biedt kinderopvang aan op een van de volgende openingsmomenten:

1. minstens een volledig uur vóór 7 uur of na 18 uur, bovenop de verplichte ononderbroken openingsduur van minstens elf uur;
2. minstens een volledig uur op een weekenddag;
3. minstens een volledig uur op een feestdag.

De organisator zorgt ervoor dat hij de kinderopvang op ruimere openingsmomenten bij voorrang aanbiedt aan gezinnen die daar behoefte aan hebben door hun professionele activiteiten die plaatsvinden buiten de reguliere openingsuren van de kinderopvanglocatie. De organisator neemt de concrete regeling daarvoor op in het huishoudelijk reglement. De organisator voert een beleid rond kinderopvang op ruimere openingsmomenten, rekening houdend met de draagkracht van het kind, en neemt dat op in het huishoudelijk reglement of in het kwaliteitshandboek, indien van toepassing.

- Een aanbod via dringende opvangplaatsen

De organisator zorgt ervoor dat hij een kinderopvangplaats waarvoor hij een subsidie voor dringende kinderopvang ontvangt, vrijhoudt voor kinderopvang van een kind uit een gezin dat binnen een maand behoefte heeft aan kinderopvang om een van de volgende redenen:

1. een lid van het gezin werkt niet en vindt plots werk, en heeft binnen het gezin of informele netwerk geen opvangmogelijkheden;
2. een lid van het gezin werkt niet en start plots met een opleiding, en heeft binnen het gezin of informele netwerk geen opvangmogelijkheden;
3. er is een acute crisis in het gezin waardoor het noodzakelijk is dat het kind naar de kinderopvang gaat;
4. het gezin kan, buiten zijn wil, niet meer gebruik maken van eerdere opvangmogelijkheden.

De organisator moet op die kinderopvangplaats minstens drie verschillende kinderen per kalenderjaar opvangen omdat dit aanzet tot het invullen van de plaatsen, en zorgt voor doorstroming van de kinderen, zonder dat er een tijdslimiet opgelegd wordt. Een tijdslimiet opleggen zou ongewenste effecten hebben zowel naar de gezinnen als naar organisatoren toe, omdat niet altijd binnen een bepaalde periode voor een doorstroming naar de reguliere opvang kan worden gezorgd.

De organisator voert een beleid rond dringende kinderopvang rekening houdend met de draagkracht van het kind. De concrete regelingen moeten opgenomen worden in het huishoudelijk reglement zodat elk gezin op voorhand goed weet wat er mogelijk is en wat van hen verwacht wordt. Dit beleid moet ook opgenomen worden in het kwaliteitshandboek, indien van toepassing.

De organisator kan ervoor kiezen dat de dringende kinderopvang niet op voorhand opgenomen wordt in het opvangplan. Het werken met een opvangplan is namelijk een belangrijke drempel om soepel te kunnen inspelen op dringende opvangvragen en om de werking af te stemmen op deze dringende opvangvragen.

#### b) Een dispatcher

Een dispatcher heeft als functie gezinnen wegwijs te maken en hulp te bieden specifiek bij het zoeken naar een dringende opvangplaats of naar een aanbod op ruime openingsmomenten. De dispatcher is iemand of een organisatie die het aanbod (d.i. ruimer dan formele kinderopvang alleen) in zijn regio door en door kent, die de opvangvragen van gezinnen kan capteren en hen kan toeleiden tot het meest gepaste aanbod (de oplossing kan bijgevolg in de formele kinderopvang liggen maar niet noodzakelijk). Deze persoon/organisatie zal na verloop van tijd ook een overzicht krijgen van de noden en behoeften in diens regio en kan op basis van deze informatie gebreken/tekorten in het aanbod signaleren.

Rekening houdend met de decretale opdrachten m.b.t. een lokaal loket kinderopvang en deze van een dispatcher, is het evident dat de rol van dispatcher binnen de lokale loketten kinderopvang kan worden opgenomen, met specifieke aandacht weliswaar voor wat betreft het wegwijs maken van gezinnen met betrekking tot het aanbod aan dringende opvangplaatsen en het aanbod met ruimere openingsmomenten.

De Vlaamse Regering keurde met het oog op de uitwerking van deze concepten op 20 juli 2018 volgende besluiten principieel goed:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Subsidiebesluit van 22 november 2013, wat betreft flexibele opvang (VR 2018 2007 DOC.0916/1 en DOC.0916/2);
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende toekenning van een subsidie aan het lokaal loket kinderopvang (VR 2018 2007 DOC.0917/1 en DOC.0917/2).

#### 2. De struikelblokken aangehaald in schriftelijke vraag nr. 440 worden ondervangen op diverse manieren.

Zo werd aangehaald dat gezinnen hebben nood aan openingsmomenten die substantieel worden verruimd, dertig minuten extra openingstijd gaf geen tegemoetkoming aan deze nood. Concreet zal het in de toekomst gaan om minstens een volledig extra openingsuur, op deze wijze wordt er gepoogd tegemoet te komen aan de nood van gezinnen, mits rekening te houden m.b.t. haalbaarheid voor opvanglocaties.

Een ander aangehaald struikelblok was dat ouders extra openingsmomenten bovenop de 220 verplichte openingsdagen niet als flexibele opvang ervaren. De praktijk leert namelijk dat er heel wat organisatoren zijn die flexibele prestaties leveren op doordeweekse dagen (bv. op een woensdag/donderdag aan de gebruikelijke openingsuren) maar wel bovenop hun 220 openingsdagen.

Vanuit het perspectief van het gezin is dit geen flexibel, verruimd openingsmoment (hoewel dit wel het kader is geboden door de huidige regelgeving)  
In de nieuwe regelgeving tellen deze prestaties niet meer mee als flexibele opvang.

Daarnaast wordt onderzocht of overbezetting op bepaalde momenten toe kan gelaten worden. Een verantwoordelijke organisator kan zelf nagaan of het te verantwoorden is dat hij op bepaalde momenten meer kinderen opvangt dan de vergunde capaciteit en welke maatregelen hij nog moet nemen om kwaliteitsvolle opvang te kunnen blijven aanbieden. Kind en Gezin wil daarom toelaten dat er op bepaalde momenten meer kinderen aanwezig zijn dan de vergunde capaciteit, op voorwaarde dat men op jaarbasis een gemiddelde bezetting haalt die niet boven de 100% t.o.v. de vergunde capaciteit ligt. De organisator blijft uiteraard verantwoordelijk voor het organiseren van kwaliteitsvolle kinderopvang en moet er voor zorgen dat altijd aan de overige vergunningsvoorwaarden voldaan wordt zodat er een veilige en gezonde omgeving gecreëerd wordt waarbinnen het pedagogisch beleid ten volle kan uitgevoerd worden.

Als men in overbezetting zou kunnen gaan, moet de organisator wel steeds blijven voldoen aan volgende 2 voorwaarden:

- Er zijn altijd voldoende kinderbegeleiders aanwezig t.o.v. het aantal aanwezige kinderen, m.a.w. de ratio zoals opgenomen in de vergunningsvoorwaarden wordt steeds gerespecteerd;
- de regels inzake groepsgrootte worden gerespecteerd, m.a.w. er zijn nooit meer dan 18 kinderen per leefgroep aanwezig.

Op deze manier kunnen opvanglocaties op bepaalde momenten meer tegelijk aanwezige kinderen hebben, dit kan er onder andere toe bijdragen dat organisatoren makkelijker kunnen inspelen op dringende opvangvragen.